

Draft National Action Plan on Business and Human Rights THAILAND

- Chapter 1 Introduction**
- 1.1 Background of UNGPs and importance of developing the NAP**
  - 1.2 Thailand and the NAP**
  - 1.3 NAP drafting process**
  - 1.4 Key Priority Areas**
  - 1.5 Linkage between NAP and other national plan and policy, including the SDGs**
  - 1.6 Timeframe**
- Chapter 2 Labour**
- 2.1 General Situation**
  - 2.2 Challenges**
  - 2.3 Plan of Action**
- Chapter 3 Community Rights, Land Rights, Natural Resources and Environment**
- 3.1 General Situation**
  - 3.2 Challenges**
  - 3.3 Plan of Action**
- Chapter 4 Human Rights Defenders**
- 4.1 General Situation**
  - 4.2 Challenges**
  - 4.3 Plan of Action**
- Chapter 5 Cross Border Investment and Multinational Enterprises**
- 5.1 General Situation**
  - 5.2 Challenges**
  - 5.3 Plan of Action**
- Chapter 6 Promoting the Implementation of the NAP**
- 6.1 Short-term plan**
  - 6.2 Long-term plan**
- Chapter 7 Monitoring and Evaluation**
- 7.1 Monitoring: National Contact Points**
  - 7.2 Evaluation**
  - 7.3 Revision of the Plan**

Annex

- UNGPs
- Summary of MOJ activities related to implementation of UNGPs and developing the NAP
- Summary of suggestions received from consultations, written papers, NHRCT, UN WG on BHR

Draft National Action Plan on Business and Human Rights THAILAND

Chapter 1 Introduction

1.1 Background of UNGPs and importance of developing the NAP

-This section contains brief history and background of UNGPs, 3 key pillars of UNGPs (Protect, Respect, Remedy), and the reason why developing the NAP is important.

1.2 Thailand and the NAP

-Initiative of Thailand to develop the NAP including acceptance of UPR recommendation, voluntary pledge, and government's commitment in implementing the UNGPs and the NAP will be highlighted.

1.3 NAP drafting process

-This section will explain the process of drafting the NAP, starting from the year 2016 until present. It will also highlight on consultation, participatory process and constructive engagement from all sectors.

1.4 Key Priority Areas

-4 key priority areas will be identified here with the explanation on how these 4 issues were selected.

1.5 Linkage between NAP and other national plan and policy, including the SDGs

-This section will clarify the linkage between the NAP and other key instruments as well as policies such as National Human Rights Agenda, National Human Rights Plan, National Social and Economic Development Plan, 20 years National Strategies, and SDGs.

1.6 Timeframe

-The NAP will be valid from 2019-1023 to be in line with the 4th National Human Rights Plan

Chapter 2 Labour

2.1 General Situation

-This section will highlight on overall situation related to labour issues, including achievement and good practice

2.2 Challenges

-Gaps and challenges on labour issues will be indicated.

2.3 Plan of Action

Pillar 1- Duty of State to PROTECT

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)	Costing

Pillar 2- Duty of Business Enterprises to RESPECT

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 3- Duty of State and Business Enterprises to REMEDY

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Chapter 3 Community Rights, Land Rights, Natural Resources and Environment

3.1 General Situation

-This section will highlight on overall situation of community rights, land rights, natural resources and environment issues, including achievement and good practice.

3.2 Challenges

-Gaps and challenges on community rights, land rights, natural resources and environment issues will be indicated.

3.3 Plan of Action

Pillar 1- Duty of State to PROTECT

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 2- Duty of Business Enterprises to RESPECT

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 3- Duty of State and Business Enterprises to REMEDY

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Chapter 4 Human Rights Defenders

4.1 General Situation

-This section will highlight on overall situation of human rights defender, including development and good practice.

4.2 Challenges

-Gaps and challenges on protection of human rights defenders will be indicated.

4.3 Plan of Action

Pillar 1- Duty of State to **PROTECT**

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 2- Duty of Business Enterprises to **RESPECT**

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 3- Duty of State and Business Enterprises to **REMEDY**

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Chapter 5 Cross Border Investment and Multinational Enterprises

5.1 General Situation

-This section will highlight on overall situation of cross border investment and multinational enterprise, including achievement and good practice.

5.2 Challenges

-Gaps and challenges on issues of cross border investment and multinational enterprises will be indicated.

5.3 Plan of Action

Pillar 1- Duty of State to **PROTECT**

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 2- Duty of Business Enterprises to **RESPECT**

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Pillar 3- Duty of State and Business Enterprises to REMEDY

No.	Issues/Objectives	Activities	Responsible Agencies	Duration	Indicators (If any)

Chapter 6 Promoting the Implementation of the NAP

6.1 Short-term plan

6.2 Long-term plan

-This chapter explains further how the NAP will be promoted as well as how to encourage government agencies and business sectors to implement the NAP. Action plan will also be added here to show concrete plan to promote the NAP.

Chapter 7 Monitoring and Evaluation

7.1 Monitoring: National Contact Points

-NAP National Committee to be a NCP for NAP, however, it will be changed later after the government appoints the National Committee on Promotion and Protection of Human Rights.

7.2 Evaluation

-NAP National Committee is required to do mid-term review and submit a mid-term report to the Cabinet.

7.3 Revision of the Plan

-NAP format and key priority issues may be changed depended upon the situation and the needs from relevant sectors.

Annex

- UNGPs
- Summary of MOJ activities related to implementation of UNGPs and developing the NAP
- Summary of suggestions received from consultations, written papers, NHRCT, UN WG on BHR

(ร่าง) แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

จัดทำโดย

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กระทรวงยุติธรรม

สารบัญ

บทที่ ๑	บทนำ	หน้า
	๑.๑	หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
	๑.๒	ประเทศไทยและการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
	๑.๓	กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
	๑.๔	ประเด็นหลัก (Key Priority Area) ๔ ประเด็นที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
	๑.๕	ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนกับแผนและนโยบายระดับชาติอื่นๆ รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Sustainable Development Goals: SDGs)
	๑.๖	กรอบระยะเวลาบังคับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
บทที่ ๒	แรงงาน	
	๒.๑	สถานการณ์ในภาพรวม
	๒.๒	ข้อท้าทาย
	๒.๓	แผนปฏิบัติการ
บทที่ ๓	ชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	
	๓.๑	สถานการณ์ในภาพรวม
	๓.๒	ข้อท้าทาย
	๓.๓	แผนปฏิบัติการ
บทที่ ๔	นักปกป้องสิทธิมนุษยชน	
	๔.๑	สถานการณ์ในภาพรวม
	๔.๒	ข้อท้าทาย
	๔.๓	แผนปฏิบัติการ
บทที่ ๕	การลงทุนระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ	
	๕.๑	สถานการณ์ในภาพรวม
	๕.๒	ข้อท้าทาย
	๕.๓	แผนปฏิบัติการ
บทที่ ๖	การส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติ	
	๖.๑	แผนการดำเนินงานระยะสั้น (๒ ปี)
	๖.๒	แผนการดำเนินงานระยะยาว (๕ ปี)
บทที่ ๗	การติดตามและประเมินผล	
	๗.๑	กลไกกำกับ ดูแล และติดตามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
	๗.๒	การประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

	๗.๓	ทิศทางของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน	
--	-----	---	--

ภาคผนวก

- ก. หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs)
- ข. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทาง จัดทำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
- ค. สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอแนะที่ได้จากภาคส่วนต่างๆ ในช่วงการลงพื้นที่ ข้อเสนอแนะที่ได้รับเป็นหนังสือ ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และข้อเสนอแนะจากคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่นๆ ของสหประชาชาติ (UN Working Group on the issues of human rights and transnational corporations and other business enterprises)
- ง. ตัวอย่างกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชน

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs)

หลักการ UNGPs เกิดจากการศึกษาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนกับการดำเนินธุรกิจทั่วโลกของศาสตราจารย์ John Ruggie ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรเอกชน (แต่งตั้งในสมัยนาย Kofi Annan ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสหประชาชาติ) ซึ่งได้รับการรับรองจากคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council - HRC) เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ทั้งนี้ หลักการ UNGPs ถือเป็นเอกสารระหว่างประเทศฉบับแรกที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างหน้าที่ของรัฐ และความรับผิดชอบของภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม หลักการ UNGPs ไม่ถือเป็นตราสารระหว่างประเทศที่ก่อให้เกิดพันธกรณีให้รัฐต้องปฏิบัติตาม ไม่มีสภาพบังคับ หรือมีองค์ระดับระหว่างประเทศที่กำกับดูแลการปฏิบัติตาม ดังนั้น การรับหลักการ UNGPs ไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะโดยรัฐ หรือเอกชน จึงขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความสมัครใจ

หลักการ UNGPs ประกอบด้วยสาระสำคัญจำนวน ๓๑ ข้อ ซึ่งประกอบด้วยหลักการพื้นฐาน ๓ เสาหลัก ดังนี้

เสาหลักที่ ๑ การคุ้มครอง (Protect) กำหนดหน้าที่ของรัฐในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อ ๑-๑๐) กล่าวคือ รัฐมีหน้าที่ในการปกป้องและคุ้มครองบุคคลไม่ให้ถูกละเมิดสิทธิไม่ว่าจะโดยรัฐ หรือบุคคล/องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ ซึ่งรวมถึงภาคธุรกิจเอกชน โดยแม้รัฐจะไม่ต้องรับผิดชอบในการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเอกชน แต่รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการเพื่อให้มีการป้องกัน ลงโทษ และเยียวยา ในกรณีที่เกิดการละเมิดโดยนโยบาย หรือมาตรการ เช่น การอำนวยความสะดวกยุติธรรม อีกทั้งรัฐมีหน้าที่ในการสื่อให้ทราบถึงความคาดหวังต่อภาคเอกชนที่ดำเนินการ หรือจดทะเบียนภายในดินแดนของตนให้เคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเคารพสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ หมายรวมถึง การดำเนินธุรกิจในต่างประเทศของเอกชนจากรัฐนั้นๆ โดยเฉพาะในกรณีที่มีการดำเนินธุรกิจดังกล่าวมีรัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือร่วมให้การสนับสนุนด้วยความเชื่อมโยงระหว่างรัฐ-ธุรกิจ ซึ่งหลักการ UNGPs ข้อ ๔-๖ ยังกล่าวถึงหน้าที่ของรัฐในการประกันสิทธิในกรณีการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ กรณีรัฐทำสัญญาจ้างเอกชน และกรณีรัฐทำธุรกรรมเชิงพาณิชย์กับเอกชน (เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง) อาทิ การกำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนไว้ในสัญญาระหว่างรัฐ-เอกชน

เสาหลักที่ ๒ การเคารพ (Respect) กำหนดให้บริษัทเอกชนมีความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชน (ข้อ ๑๑-๒๔) กล่าวคือ บริษัทเอกชนเคารพสิทธิมนุษยชนโดยการปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศที่มีไว้เพื่อปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของคนในประเทศ นอกจากนี้ บริษัทเอกชนยังควรมีความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชนซึ่งสามารถกระทำได้ โดยการไม่ละเมิด หรือ หลีกเลี่ยงการละเมิด และการจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยควรตรวจสอบประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิด อีกทั้งดำเนินการเพื่อทำให้ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนนั้นได้รับการบรรเทาหรือแก้ไข กล่าวคือ เอกชนควรมีกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) ที่เหมาะสมกับขนาดของกิจการ ความเสี่ยง และผลกระทบจากการดำเนินการ

เสาหลักที่ ๓ การเยียวยา (Remedy) กล่าวคือ ผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยภาคธุรกิจควรเข้าถึงการเยียวยาได้ โดยรัฐมีหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวน ลงโทษ และแก้ไขสถานการณ์ ซึ่งสามารถทำได้ผ่านกระบวนการยุติธรรม หรือช่องทางอื่นของรัฐ หรือช่องทางที่ไม่เป็นทางการที่รัฐจัดให้ รวมถึงผ่านกลไกรับข้อร้องเรียน โดยบริษัทเอกชนมีความรับผิดชอบในระดับบริษัทในการจัดให้มีกระบวนการ

ปรึกษาหารือ ให้ข้อมูล แจ้งเตือนถึงผลกระทบที่อาจมีต่อบุคคล หรือชุมชนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมีแนวทางแก้ไข หรือบรรเทาความทุกข์ที่เกิดจากการกระทำของบริษัท

ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา ประเด็นสิทธิมนุษยชนที่ได้รับผลกระทบในบริบทของการดำเนินธุรกิจโรหลายกรณี อาทิ สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออก เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วมทางการเมืองและกิจการสาธารณะ สิทธิแรงงาน สิทธิชุมชน การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผลกระทบจากโครงการลงทุนหรือพัฒนาขนาดใหญ่ ซึ่งรวมถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษ สิทธิที่ดิน สิทธิสุขภาพ สิทธิในสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การเลือกปฏิบัติ และสถานการณ์กลุ่มเปราะบางที่เสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยธุรกิจ อาทิ สตรี เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTI)

การปฏิบัติตามหลักการ UNGPs ถือเป็นส่งเสริมให้มีการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างครอบคลุมและสอดคล้องตามสนธิสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศต่างๆ ที่รัฐเป็นภาคี นอกจากนี้พัฒนาการของการหารือและการตีความประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศและประเทศต่างๆ ในบริบทที่ต่างกัน ส่งผลให้มีการนำเสนอแนวคิดอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกันด้วย เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ (Corporate Social Responsibility – CSR) การดำเนินธุรกิจแบบยั่งยืน (Sustainable Business) การดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) รวมถึงการมีส่วนร่วมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการตามหลักการ UNGPs เป็นไปอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพสหประชาชาติจึงได้มีนโยบายสนับสนุนให้ประเทศสมาชิก จัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Action Plan on Business and Human Rights: NAP) โดยใช้หลักการ UNGPs เป็นต้นแบบเพื่อกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ และพัฒนากลไกในการนำหลักการ UNGPs ไปสู่การปฏิบัติในแต่ละประเทศ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสถานการณ์จริงของประเทศ ทั้งนี้ รัฐจะต้องทำการศึกษาวิเคราะห์ประเมินช่องว่าง (Gap) อันเป็นสาเหตุของการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประเมินผลความก้าวหน้าของแผนปฏิบัติการฯ อย่างเป็นระบบ และต้องทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ

๑.๒ ประเทศไทยและการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เกิดขึ้นจากความริเริ่มของรัฐบาลที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญ จำเป็น และเร่งด่วนในการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลจากการประกอบธุรกิจ สืบเนื่องจากการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล ถึงแนวทางการจัดตั้งกลไกหรือกำหนดภารกิจเพื่อกำกับดูแลการลงทุนในต่างประเทศของผู้ลงทุนสัญชาติไทยให้เคารพต่อหลักการพื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชนโดยนำหลักการ UNGPs มาเป็นกรอบในการดำเนินการ ดังปรากฏในรายงานสองฉบับ ฉบับแรก คือ กรณีการดำเนินงานของธุรกิจน้ำตาล และฉบับที่สองคือ กรณีการดำเนินงานโครงการทำเรื่อน้ำลึกและเขตเศรษฐกิจทวาย ในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ความตั้งใจจริงของรัฐบาลในการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอันเป็นผลสืบเนื่องจากการประกอบธุรกิจนั้น เห็นได้จากการให้คำมั่นโดยสมัครใจ (Voluntary Pledge) ในช่วงการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ ๒ สมัยที่ ๒๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ โดยรัฐบาลได้ยืนยันว่าจะส่งเสริมหลักการสิทธิมนุษยชนในภาคธุรกิจ รวมทั้งได้ตอบรับข้อเสนอแนะของประเทศสวีเดน ซึ่งเสนอให้ประเทศไทยพัฒนา รับรอง และบังคับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนเพื่อปฏิบัติตามหลักการ UNGPs ทั้งนี้ ภายหลังจากที่ประเทศไทยได้

ตอบรับข้อเสนอแนะและให้คำมั่นโดยสมัครใจดังกล่าวแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำ “แผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับและคำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR” โดยพิจารณากิจกรรม กรอบระยะเวลา และหน่วยงานรับผิดชอบที่มีความเหมาะสมกับข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็น จากนั้นได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีมติเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐ เห็นชอบร่างแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยตอบรับและคำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไก UPR โดยในส่วนของประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนตามที่ได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจและตอบรับข้อเสนอแนะไว้ คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบ พร้อมทั้งกำชับให้เร่งปฏิบัติตามแผนดังกล่าว ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

เหตุที่รัฐบาลมอบหมายให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยงานภาครัฐภายใต้สังกัดกระทรวงยุติธรรม ที่รับผิดชอบงานด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงสนธิสัญญาและกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศซึ่งมีความเชื่อมโยงกับประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน คือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) กลไก UPR อื่นๆ ยังเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำ ขับเคลื่อน ติดตาม และประเมินผล แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอีกด้วย

๑.๓ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เริ่มดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ โดยที่ผ่านมาได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องดังนี้

(๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทาง จัดทำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

กระทรวงยุติธรรม ได้มีคำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๕๕๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทาง จัดทำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน โดยมีอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นประธาน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา กำหนดแนวทาง การจัดทำ ติดตาม และประเมินผล การดำเนินการตามแผนฯ ส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ นำแผนฯ ไปปฏิบัติ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามแผนฯ และปรับปรุงแผนฯ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยการดำเนินงานให้สอดคล้องตามหลักการสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามหลักการ UNGPs และการจัดทำ แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจึงได้มีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นใหม่ เป็นคำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๘๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดแนวทาง จัดทำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน โดยองค์ประกอบพื้นฐานและอำนาจหน้าที่ยังคงเหมือนเดิม แต่ได้เพิ่มเติมผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการฯ ด้วย ทั้งนี้ ที่ผ่านมานี้ คณะกรรมการฯ ได้จัดประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ จนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(๒) การจัดประชุมระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Dialogue on Business and Human Rights) ครั้งที่ ๑

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับผู้แทนไทยในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR) สมาคมเครือข่ายโกลบอล คอมแพ็ค ประเทศไทย มูลนิธิมานุษยะ และเครือข่ายภาคประชาสังคม เพื่อกระบวนการ UPR จัดการประชุมระดับชาติ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๙ เพื่อ (๑) เปิดตัวการดำเนินงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นทางการของกระทรวงยุติธรรม (๒) สร้างความตระหนักเกี่ยวกับหลักการ UNGPs (๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของภาคส่วนต่างๆ (๔) วางแผนการขับเคลื่อนงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนร่วมกับทุกภาคส่วน สำหรับข้อมูลที่ได้รับจากการประชุมฯ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้นำไปประมวลเพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนเบื้องต้นในภาคธุรกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึกเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(๓) การรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ (First Regional Consultation)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับผู้แทนไทยในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR) สมาคมเครือข่ายโกลบอล คอมแพ็ค ประเทศไทย มูลนิธิมานุษยะ และเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อกระบวนการ UPR ลงพื้นที่ระดับภูมิภาค ๔ ภูมิภาค (เชียงใหม่ – ขอนแก่น – ระยอง-สงขลา) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในแต่ละภูมิภาค โดยการจัดประชุมร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนและธุรกิจ ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจ ฯลฯ ทั้งนี้ การประชุมในแต่ละภูมิภาคจะเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือ การประชุมจะเริ่มด้วยการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ทราบถึงหลักการพื้นฐานของ UNGPs การดำเนินงานของภาครัฐและภาคธุรกิจ เพื่อขับเคลื่อนหลักการ UNGPs แผนการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน รวมทั้งรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้แทนภาคประชาสังคมในพื้นที่ จากนั้น ในช่วงท้ายของการประชุมจะเป็นการแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายถึงสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ ข้อห่วงกังวล พร้อมทั้งได้ขอให้แต่ละกลุ่มพิจารณาคัดเลือกประเด็นสำคัญลำดับต้น ๓ ประเด็นในพื้นที่ซึ่งควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(๔) การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับผู้แทนไทยในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR) มูลนิธิมานุษยะ และเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อกระบวนการ UPR จัดการประชุมฯ ระหว่างวันที่ ๑ – ๓ กันยายน ๒๕๖๐ ณ โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญแทนจากประเทศต่างๆ เกี่ยวกับประเด็นด้านธุรกิจและสิทธิมนุษยชน ซึ่งรวมถึงการขับเคลื่อนหลักการ UNGPs และแนวทางในการประเมินสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(๕) การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๒

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับผู้แทนไทยในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights : AICHR) มูลนิธิมานุษยะ และเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อกระบวนการ UPR จัดการประชุมฯ ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ - ๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมดิ เอ็มเมอร์ลด์ กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออภิปรายผลการศึกษาศานการณัฎฐกิจกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยของภาคประชาสังคม ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงรายงานฯ รวมทั้งได้รวบรวมประเด็นที่ได้รับการสะท้อนในที่ประชุมเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนต่อไป

(๖) การรับรองการเยือนของคณะทำงานด้านสิทธิมนุษยชนกับบริษัทข้ามชาติและองค์กรธุรกิจอื่นๆ ของสหประชาชาติ (UN Working Group on the issues of human rights and transnational corporations and other business enterprises)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ รับรองการเยือนของคณะทำงานสหประชาชาติฯ ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม - ๔ เมษายน ๒๕๖๑ โดยคณะทำงานสหประชาชาติฯ ได้หารือร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค (สงขลา เชียงใหม่ ขอนแก่น สมุทรสาคร) เพื่อติดตามสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนของไทย จากนั้น ได้ออกรายงานสรุปผลการเยือนไทยเบื้องต้น รวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไทยให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ มองว่ากระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการที่เป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนทั้งในชั้นการเตรียมการ การรับรองการเยือน การหารือร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้นำข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะดังกล่าวไปประมวลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

(๗) การประชุมเพื่อวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ (Second Regional Consultation)

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้ร่วมกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประมวลข้อมูลสถานการณ์ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนที่ได้จากการลงพื้นที่รวบรวมข้อมูลในระดับภูมิภาค การประชุมหารือร่วมกับภาคส่วนต่างๆ การเยือนของคณะทำงานสหประชาชาติฯ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ได้จากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะกรรมการกำหนดแนวทาง จัดทำ ติดตามและประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ในช่วงปี ๒๕๕๙-๒๕๖๑ มาประมวล และจัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน จากนั้น ได้ร่วมกันลงพื้นที่ระดับภูมิภาค ๕ ภูมิภาค (ระยอง-สงขลา-เชียงใหม่ - ขอนแก่น - กรุงเทพฯ) เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้วิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ เพื่อจะได้รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ มาประกอบการปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ต่อไป

(๘) การรับฟังความเห็นต่อร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนผ่านทางเว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และไปรษณีย์

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้นำร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ขึ้นสู่เว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อให้สาธารณชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น โดยมีกำหนดตั้งแต่วันที่ ๒๗ มิถุนายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ประสงค์แสดงความคิดเห็น หรือจัดส่งข้อเสนอแนะทางไปรษณีย์ได้ เพื่อจะได้นำข้อคิดเห็นต่างๆ ไปประกอบการปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ต่อไป

(๙) การหารือร่วมกับผู้แทนหน่วยงานสหประชาชาติในประเทศไทยเพื่อวิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ร่วมกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) จัดเวทีการหารือเกี่ยวกับร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงานสหประชาชาติในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ สำนักงานสหประชาชาติ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกันให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ซึ่งกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จะได้นำไปประกอบการปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ต่อไป

(๑๐) การหารือร่วมกับภาคประชาสังคมเพื่อรับฟังความเห็นต่อร่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงการต่างประเทศ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) และสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Office of the High Commissioner for Human Rights: OHCHR) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “บทบาทของภาคประชาสังคมต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ในวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมไมด้า ดอนเมือง กรุงเทพฯ เพื่อให้ภาคประชาสังคมได้วิพากษ์ร่างแผนปฏิบัติการฯ ซึ่งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุม จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ ต่อไป (อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๑.๔ ประเด็นหลัก (Key Priority Area) ที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

ตามแนวทางชี้แนะของ UNGP รัฐควรกำหนดประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญเร่งด่วนของประเทศ สำหรับแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิมนุษยชนกับธุรกิจของประเทศไทยนั้น ได้จัดทำขึ้นบนพื้นฐานของแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ อาทิ รายงานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ¹ ผลการลงพื้นที่ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ² แลกเปลี่ยนผลการเยือนของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน³ และจากรายงานของภาคประชาสังคม⁴ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นเร่งด่วน ที่เห็นว่า รัฐบาลไทยควรดำเนินการในลำดับต้น ประกอบด้วย 4 เรื่อง ดังนี้

- 1) การคุ้มครองสิทธิแรงงาน
- 2) การคุ้มครองสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน

¹ <http://nhrc.or.th/NHRCT-Work/Examination-reports.aspx> และ [http://nhrc.or.th/NHRCT-Work/Annual-reports-\(1\).aspx](http://nhrc.or.th/NHRCT-Work/Annual-reports-(1).aspx)

² ได้แก่ จังหวัดระยอง ขอนแก่น เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพมหานคร

³ แลกเปลี่ยนของคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในการเยือนประเทศไทย เมื่อ 4 เมษายน 2561 ระบุถึงประเด็นปัญหาหลายประการ เช่น การประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การให้ความคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การค้ามนุษย์และการใช้แรงงานบังคับ การให้ความคุ้มครองแรงงานข้ามชาติและคนพิการ การเลือกปฏิบัติทางเพศและปัญหากระบวนการเยียวยา ทั้งทางศาลและช่องทางอื่น

⁴ ตัวอย่างเช่น รายงานความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล สังคมและสิ่งแวดล้อม กับระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงของธนาคารสนับสนุนโดย มูลนิธิมันพัฒนา พฤษภาคม 2561 และรายงานการลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ: ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมและการละเมิดสิทธิมนุษยชน จัดทำโดย The Makong Butterfly (คณะทำงานติดตามความรับผิดชอบในการลงทุนข้ามพรมแดน (ETO Watch), 2561
สถานะ ณ วันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

- 3) การปกป้องนักสิทธิมนุษยชน
- 4) การลงทุนข้ามแดนของธุรกิจไทย

ซึ่งพบว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต้นดังกล่าว มีลักษณะ รูปแบบ และกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ในส่วนของผู้ถูกละเมิด มีทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ในส่วนลักษณะของการละเมิด ที่มีทั้งการเลือกปฏิบัติ การปฏิบัติที่ต่ำลัทธิที่กฎหมายรองรับ การเพิกเฉยหรือละเลยต่อการเคารพสิทธิบุคคลหรือสังคม หรือกรณีของผู้ละเมิด ซึ่งมีทั้งระดับผู้ประกอบการรายย่อยไปจนถึงธุรกิจข้ามพรมแดน นอกจากนี้ ยังพบว่า ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีผลมาจากการบังคับใช้กฎหมาย ช่องว่างของกฎหมาย รวมทั้งช่องทางการเยียวยาสำหรับผู้เสียหาย ในบางประเด็น

๑.๕ ความเชื่อมโยงระหว่างแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กับแผนและนโยบายระดับชาติอื่นๆ รวมถึงเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Sustainable Development Goals: SDGs)

การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) ครั้งนี้ มีได้จัดทำขึ้นเป็นแผนโดยเอกเทศแต่อย่างไร แต่จะให้ความสำคัญกับความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนนโยบายฉบับอื่นของประเทศไทย กล่าวได้ว่า แผน NAP มีส่วนช่วยที่จะขับเคลื่อนให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนนโยบายที่สำคัญของประเทศ ให้สัมฤทธิ์ผลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนี้

5.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี⁵

แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน จะสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ กล่าวคือ

(1) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมุ่งเน้นที่การสร้างเสริมให้เด็กมีทักษะการเรียนรู้และทักษะการทำงานที่สร้างสรรค์และการมีสุขภาพที่ดี โดยแผน NAP จะเป็นกลไกผลักดันการขจัดปัญหาการใช้แรงงานเด็กและแรงงานบังคับทุกรูปแบบ เพื่อให้เด็กมีโอกาสอยู่ในโรงเรียนมากกว่าโรงงาน สามารถพัฒนาทักษะทางสมองและร่างกายให้แข็งแรง

(2) การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม โดยที่แผน NAP มุ่งแก้ไขปัญหาการเลือกปฏิบัติด้านสิทธิแรงงานและการประกอบอาชีพ โดยอาศัยเหตุทางเพศ ความพิการด้านร่างกายหรือเหตุอื่น เพื่อสร้างความเสมอภาคให้กับประชาชนในการเข้าถึงโอกาสการทำงาน

(3) การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแผน NAP ได้เน้นถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ การดำเนินโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องทำแผนการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยเน้นถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคธุรกิจ ทั้งการประกอบธุรกิจภายในหรือการลงทุนข้ามพรมแดน ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าวเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง และในกรณีที่ได้รับผลกระทบก็จะต้องรับการเยียวยาอย่างเป็นธรรมโดยไม่ล่าช้า และ

(4) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ที่มีเป้าหมายให้เป็น “ภาครัฐของประชาชนและเพื่อประชาชน” โดยแผน NAP เป้าหมายรวมถึงการให้หน่วยงานของรัฐสร้างหรือปรับปรุง

⁵ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

กลไกการร้องทุกข์และการเยียวยาให้มีประสิทธิภาพ มีกลไกการติดตามและรายงานผลให้กับประชาชนผู้
ร้องเรียนโดยอาศัยเทคโนโลยีสำหรับเป็นช่องทางสื่อสารเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว

5.2 แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ปี 2557-2561

แม้ว่าแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ซึ่งมีระยะเวลาครอบคลุมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-
2561 จะมีได้รับรองหลักการ UNGP ไว้ แต่ก็ตามแต่ในแผนฉบับที่ 3 นี้ก็ได้เน้นย้ำถึงความรับผิดชอบ
ภาคเอกชนที่จะต้องเคารพสิทธิมนุษยชน โดยแผนฉบับที่ 3 นี้ ได้กล่าวถึงบทบาทของ ISO 26000 และ
Corporate Social Responsibility (CSR) ด้วย นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ
มนุษยชนแก่พนักงานในองค์กรธุรกิจของตนด้วย⁶

สำหรับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ 4 ซึ่งจะใช้สำหรับช่วงปี พ.ศ. 2561-2566 นั้น
กำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องกำหนดเรื่องหลักการชี้แนะของ UNGP และแผน
ปฏิบัติระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (NAP) ไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ด้วย

5.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)⁷

แม้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จะมีได้กล่าวถึงภาคธุรกิจกับสิทธิ
มนุษยชนเอาไว้โดยตรง แต่ได้มีการย้ำถึงหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรธุรกิจเอกชนว่า ยังขาดความ
รับผิดชอบต่อสาธารณะ⁸ จึงควรส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social
Responsibility)⁹ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เกี่ยวกับการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและ
กำหนดตัวชี้วัดธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น¹⁰

5.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)¹¹ เป็น
แนวทางของสหประชาชาติ เพื่อต่อยอดจากการประชุมการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Millenium Development

⁶ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา
2556, หน้า 153

⁷ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 133 ตอนที่ 115 ก 30 เมษายน 2559

⁸ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564), หน้า 60

⁹ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564), หน้า 78

¹⁰ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564), หน้า 67

¹¹ SDGs ใช้เป็นทิศทางการพัฒนาของประเทศสมาชิกตั้งแต่กันยายน 2558 ถึงสิงหาคม 2573 รวมระยะเวลา
15 ปี ครอบคลุมเนื้อหาเป้าหมาย 17 ประการ คือ ขจัดความ ขจัดความหิวโหย ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ความ
เท่าเทียมทางการศึกษา ความเท่าเทียมทางเพศ น้ำสะอาดและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน
เข้าถึงพลังงานที่ทันสมัยยั่งยืน ส่งเสริมงานอย่างมีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมและสนับสนุนนวัตกรรม ลดความเหลื่อมล้ำ ทำให้เมืองและชุมชนมีความยั่งยืน การผลิต
และการบริโภคที่ยั่งยืน การจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จาก
มหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบ
นิเวศบนบกอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นสันติสุข ยุติธรรม และสร้างสถาบันอันเป็นที่พึงของ
ส่วนรวม มีประสิทธิผล เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วน
ความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

Goals (MDGs) ซึ่งแผน NAP จะสอดคล้องกับทิศทางและกรอบในการพัฒนาประเทศไทย ภายใต้กลไก คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นในปี 2556¹² เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและการ กำหนดนโยบายของประเทศให้ครอบคลุมทั้งสามมิติคือ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุเป้าหมาย ตาม SDGs ซึ่งสอดคล้องกับแผน NAP ทั้งสามมิติเช่นกันคือ มิติทางสังคม ได้แก่ประเด็นเรื่องการคุ้มครองนัก ปกป้องสิทธิมนุษยชน มิติทางเศรษฐกิจ ได้แก่ประเด็นแรงงาน และมิติทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ประเด็นเรื่องการ ลงทุนข้ามพรมแดน ฉะนั้นแผนปฏิบัติการระดับชาตินี้ก็สอดคล้องกับเป้าหมายของ SDGs

นอกจากนี้แล้ว จากดัชนี SDGs Index Dashboards ประจำปี 2561ซึ่งจัดทำโดยเครือข่าย ทางออกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Solutions Network) ได้จัดประเทศไทยให้อยู่ อันดับที่ 59¹³ จากเดิมปีที่แล้วอยู่อันดับ 55 จากประเทศทั้งหมด 156 ประเทศ นั้น พบว่าเป้าหมายที่เป็น ปัญหา ได้แก่ ความเท่าเทียมทางเพศ การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ การรับมือกับการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสังคมที่สงบสุข ยุติธรรม และไม่แบ่งแยก ซึ่งหาก ประเทศไทย นำหลักการชี้แนะของ UNGP และแผนปฏิบัติการระดับชาติมาเป็นกรอบการทำงาน จะมีส่วนช่วยยกระดับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย ในเป้าหมายที่เป็นปัญหาข้างต้น ให้มีสถานะดีขึ้นได้ในอนาคต เนื่องจากแผนปฏิบัติการนี้ ได้กำหนดปัญหาเร่งด่วนของประเทศไทยสอดคล้องกับเป้าหมายที่เป็นปัญหา

๑.๖ กรอบระยะเวลาบังคับใช้แผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกำหนดแนวทาง จัดทำ และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการ ระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กำหนดให้การดำเนินงานแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิ มนุษยชนของประเทศไทยมีระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ซึ่งมี ระยะเวลา 5 ปีเช่นเดียวกัน โดยจะเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2562-2566 รวมทั้ง กรอบการทำงานภายใต้ยุทธศาสตร์ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2565 ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับ แนวนโยบายของรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 65 ซึ่งกำหนดให้รัฐ ต้องจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็น กรอบในการจัดทำแผนอื่นๆ ที่มีอยู่ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่ เป้าหมายต่อไป

¹² ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2556 ราชกิจจานุเบกษา 24 กรกฎาคม 2556 โดย กพย. มีอำนาจหน้าที่ กำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ให้ครอบคลุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและบูรณาการและเป็นไปตามข้อตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมี คณะอนุกรรมการ ประกอบด้วยคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะอนุกรรมการส่งเสริมความ เข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน

¹³ SDGs Index Dashboards Report 2018, pp.420-421

บทที่ ๒
แรงงาน

๒.๑ สถานการณ์ในภาพรวม

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๒.๒ ข้อท้าทาย

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๒.๓ แผนปฏิบัติการ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)

เสาที่ ๑ หน้าที่ของรัฐในการคุ้มครอง (Protect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๒ หน้าที่ของภาคธุรกิจในการเคารพ (Respect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๓ หน้าที่ของรัฐ และภาคธุรกิจในการเยียวยา (Remedy)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

บทที่ ๓
ชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๓.๑ สถานการณ์ในภาพรวม

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๓.๒ ข้อท้าทาย

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๓.๓ แผนปฏิบัติการ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)

เสาที่ ๑ หน้าที่ของรัฐในการคุ้มครอง (Protect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๒ หน้าที่ของภาคธุรกิจในการเคารพ (Respect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๓ หน้าที่ของรัฐ และภาคธุรกิจในการเยียวยา (Remedy)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

บทที่ ๓

ชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

บทที่ ๔
นักปกป้องสิทธิมนุษยชน

๔.๑ สถานการณ์ในภาพรวม

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๔.๒ ข้อท้าทาย

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๔.๓ แผนปฏิบัติการ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)

เสาที่ ๑ หน้าที่ของรัฐในการคุ้มครอง (Protect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๒ หน้าที่ของภาคธุรกิจในการเคารพ (Respect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๓ หน้าที่ของรัฐ และภาคธุรกิจในการเยียวยา (Remedy)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

บทที่ ๕
การลงทุนระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ

๕.๑ สถานการณ์ในภาพรวม

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๕.๒ ข้อท้าทาย

(อยู่ระหว่างดำเนินการ)

๕.๓ แผนปฏิบัติการ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๖)

เสาที่ ๑ หน้าที่ของรัฐในการคุ้มครอง (Protect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๒ หน้าที่ของภาคธุรกิจในการเคารพ (Respect)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

เสาที่ ๓ หน้าที่ของรัฐ และภาคธุรกิจในการเยียวยา (Remedy)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

บทที่ ๖

การส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนไปสู่การปฏิบัติ

๖.๑ แผนการดำเนินงานระยะสั้น (๒ ปี)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

๖.๒ แผนการดำเนินงานระยะยาว (๕ ปี)

ลำดับที่	ประเด็น/ วัตถุประสงค์	กิจกรรม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	กรอบระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ถ้ามี)

บทที่ ๗

การติดตามและประเมินผล

๗.๑ กลไกกำกับ ดูแล และติดตามการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

ในขั้นต้นของการปฏิบัติตามแผน NAP และยังมีได้จัดตั้งกลไกการตรวจสอบเป็นอย่างอื่น ให้คณะกรรมการกำหนดแนวทางจัดทำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลว่าหน่วยงานภาครัฐและองค์กรธุรกิจเอกชนดำเนินการสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับชาติ

๗.๒ การประเมินผลแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการกำหนดแนวทางจัดทำ ติดตาม และประเมินผลตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ต้องจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเสนอต่อรัฐบาล (กรม.) และเพื่อแพร่ต่อสาธารณะ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนทุก ๒ ปี โดยนำรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น ของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงแผนปฏิบัติการฯ ในฉบับต่อไป

๗.๓ ทิศทางของแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน